

1. Pensjonskostnader for 2008 og verdi av pensjonsforpliktelsen pr. 31.12.2008
2. Fritaksmetoden - beregningsgrunnlaget for 3 % inntektsføring
3. Velferdstiltak – oppmykning av reglene for skattefrie velferdsturer

Pensjonskostnader for 2008 og verdi av pensjonsforpliktelsen pr. 31.12.2008

Norsk Regnskapsstiftelse publiserte den 7. november 2008 en oppdatert veiledning om pensjonsforutsetninger. De økonomiske forutsetningene er oppdatert basert på markedssituasjonen pr. 31.10.2008. De økonomiske forutsetningene som fremkommer av veiledningen gjelder for regnskaper som avsluttes pr. 31.10.2008. Se link til veiledningen <http://www.revisorforeningen.no/?aid=9037736&did=9429946>. For praktisk veiledning om pensjonsberegning pr. 31.12.2008, se nedenfor.

Endinger i markedsførhold og eventuelle konsekvenser for beregning av årets pensjonskostnader

Den siste tidens endringer i markedsførhold har reist nye spørsmål om beregning av pensjonskostnader. Ett spørsmål er om det er anledning til å endre økonomiske forutsetninger for beregning av pensjonskostnader med virkning for årets kostnad. Etter PwCs oppfatning er det ikke anledning til å endre forutsetningene for beregning av pensjonskostnader, for eksempel rentenivået og/eller forventet avkastning, med virkning for kostnaden for hele året. Dette gjelder både for foretak som rapporterer etter ordinære norske regnskapsregler og de som rapporterer etter IFRS, med mindre foretakene innhenter oppdaterte kvartalsvise aktuarberegninger

og fører estimatavvikene fortløpende mot egenkapitalen (SORIE-løsningen). For disse selskapene kan en endring med virkning for kostnaden muligens forsvares. Ta kontakt med din revisor dersom dette blir aktuelt.

Praktisk veiledning ved innhenting av aktuarberegning for 2008

Aktuarberegninger skal gjennomføres ut fra oppdaterte forutsetninger på balansedagen. Dagens markedsforhold betyr at vi ikke kan gå ut i fra at forutsetningene pr. 31.10.2008 vil være gjeldende også pr. 31.12.2008. Det er derfor sannsynlig at en aktuarberegning som gjennomføres i løpet av høsten 2008 må oppdateres etter årsskiftet med endrede økonomiske forutsetninger.

Nedenfor gir vi en kort praktisk veiledning for arbeidet med å innhente og kvalitetssikre aktuarberegningen for 2008.

Årets kostnad skal beregnes ut fra de økonomiske forutsetninger som ble lagt til grunn ved inngangen til året. Bestanden ved inngangen til året legges til grunn for kostnaden, med mindre det er foretatt planendringer, avkortinger eller er vesentlige endringer i bemanningen.

Vi anbefaler at det før nyttår foretas en aktuarberegning av faktisk netto pensjonsforpliktelse pr. 31.12.2008 basert på:

- forutsetningene i veiledningen pr. 31.10.2008
- oppdatert bestand med aktuelle lønnsdata på tidspunktet for beregningen
- informasjon fra foretaket om faktisk innbetalt premie til forsikrings-selskapet og utbetalte pensjoner i løpet av 2008

Etter at en slik aktuarberegning er gjennomført og mottatt, bør foretaket:

- kvalitetssikre beregningen med hensyn på om bestanden er riktig, og om utviklingen i estimatavvikene er rimelig (basert på forskjellen mellom IB og UB forutsetninger, endringer i bestanden etc)
- avstemme aktuarberegningens forutsetninger mot utbetalinger av premier og pensjoner
- bokføre pensjonskostnaden og UB pensjonsforpliktelse for 2008
- vurdere estimatet for pensjonskostnaden for 2009

Den oppdaterte veiledningen med økonomiske forutsetninger pr. 31.12.2008 foreligger antakelig ca 5. januar. Hvis de anbefalte forutsetningene er endret siden 31.10.2008, må selskapet innhente oppdaterte aktuarberegninger for pensjonsforpliktelsen pr. 31.12.2008. Det er kun forutsetningene for beregningen som må oppdateres, så fremt det ikke har skjedd vesentlige endringer i bestanden, er foretatt planendringer etc. Dersom det kun er parametrene for forutsetninger som blir endret er det lite tidkrevende for aktuarene å levere selskapet en ny aktuarberegning.

Forutsatt at den første utgaven av aktuarberegningen er tilstrekkelig kvalitetssikret er det heller ikke arbeidskrevende for selskapet å motta to sett med aktuarberegninger. Når den siste beregningen mottas, bør en vurdere om de nye iestimatavvikene virker rimelige i forhold til estimatavvikene i den første beregningen. For selskap som anvender korridorløsningen eller amortiserer avvikene over en fastsatt periode påvirker ikke endringen i estimatavvik årsregnskapet for 2008. De amortiseres fra og med 2009 og påvirker kostnaden og den bokførte forpliktelsen først for 2009. Årsregnskapet for 2008 blir bare påvirket for selskaper som foretar direkte resultatføring av estimatavvik eller bokfører estimatavvikene direkte mot egenkapitalen (SORIE-løsningen).

Pensjonsnoten til årsregnskapet for 2008 må utarbeides på grunnlag av beregningen pr. 31.12.2008. Foretaket vil da også ha fått et estimat for kostnaden for 2009 som er basert på riktige økonomiske forutsetninger. Kostnaden vil imidlertid bli et annet beløp hvis bestanden endrer seg vesentlig gjennom året, hvis det foretas planendringer etc.

MentorAjour vil informere om den oppdaterte veiledningen om pensjonsforutsetninger pr. 31.12.2008 så snart denne foreligger.

Fritaksmetoden - beregningsgrunlaget for 3 % inntektsføring

I forslaget til statsbudsjett for 2009 foreslår regjeringen en endring i fritaksmetoden fra og med 7. oktober 2008.

Endringen innebærer en sjablonmessig tilbakeføring av kostnader, som kompensasjon for at det er full fradragsrett for forvaltningskostnader knyttet til erverv av skattefrie inntekter på aksjer og andeler etter fritaksmetoden (utbytte/uttak og salgsgvinster). Forslaget innebærer at 3 % av inntekt som er skattefri etter fritaksmetoden, likevel skal anses som skattepliktig inntekt.

I henhold til en tolkningsuttalelse fra Finansdepartementet 10. november 2008 skal inntektsføringen settes til 3 % av de skattefrie *netto* inntektene etter fritaksmetoden i løpet av et inntektsår. Netto tap kan ikke fradragsføres, verken i inntektsåret eller ved fremføring til senere år.

Konsernbidrag (både med og uten skattemessig effekt) er ikke omfattet av bestemmelsen og gir derfor ikke grunnlag for inntektsføring.

Dette betyr i praksis at selskapsaksjonærer må ha kontroll på hva som er de skattemessige inngangsverdier også på aksjer innenfor fritaksmetoden. Det vil også medføre at det er viktig å ha kontroll på skattemessig innbetalt kapital, da denne kan deles ut skattefritt.

Velferdstiltak – oppmykning av reglene for skattefrie velferdsturer

Fra og med inntektsåret 2008 har Skattedirektoratet endret sin oppfatning av reglene for overnattinger på hotell som en del av bedriftens rimelige velferdstiltak. Omleggingen går på hvilken periode man kan ha overnattingene i løpet av uken, og definerer klarere når tiltaket utløser skatteplikt. I tillegg er konsekvensene ved ektefelles eventuelle deltakelse klarere avgrenset.

Reiser med overnattinger på hotell – tidligere praksis

For velferdstiltak som bestod av reiser med overnattinger på hotell var det tidligere et vilkår for skattefrihet (både for den ansatte og eventuell ledsager) at det maksimalt var to-tre dagers opphold og at reisen skjedde i forbindelse med en helg. Nærmere bestemt kunne opphold på hotell skje fra tidligst arbeidssdagens slutt på fredag og maksimalt vare til arbeidssdagens begynnelse på mandag. Opphold ut over denne avgrensede perioden ble vurdert som ferie og skulle gjøres til gjenstand for lønnsinnberetning og dermed beskatning. Denne grensen, som blant annet har vært angitt i Lignings-ABC de siste årene, har vært gjenstand for diskusjoner og har skapt utfordringer for mange.

Ny praksis

Myndighetene har sett urimeligheten i dette, og foreslår nå at en slik tur kan anses som et skattefritt velferdstiltak når turen er begrenset til "to overnattinger på hotell". Enkelt og greit. Det har nå ikke lenger betydning om overnattingene skjer i helgen eller ellers i uken. Endringene fører til at ingen lenger skal ha dårlig samvittighet for å ta med de ansatte på tur for eksempel fra fredag morgen til søndag kveld. De øvrige vilkårene knyttet til velferdstiltak er ikke endret. Hvis turen er en ren velferdstur med mer enn to overnattinger, blir hele turen skattepliktig, både for de ansatte og ledsagerne.

Kombinerte turer - fag og velferd

Det er fortsatt mulig å kombinere faglige turer med velferdstiltak. I slike tilfeller skal de ulike "delene" vurderes hver for seg i forhold til spørsmålet om skatteplikt eller ikke for de ansatte. Et fagseminar med overnatting, med påfølgende velferdstiltak med maksimalt to overnattinger, kan altså kombineres uten at dette medfører skatteplikt for den ansatte. Hvis ledsageren også er med på den delen av turen der de ansatte har fagseminar, vil imidlertid hele turen i utgangspunktet bli skattepliktig for ledsageren. Men dersom ledsageren betaler utgiftene for denne delen selv, antar vi at det ikke skal foretas noen beskatning.

Kontaktpersoner MentorAjour

I redaksjonen:

Redaktør:

Marit Gellein

e-post: marit.gellein@no.pwc.com

telefon: 952 60 273

Skatt og avgift:

Lars Aasen

e-post: lars.helge.aasen@no.pwc.com

telefon: 952 60 274

Stine Bryn Sverdrup

e-post: stine.bryn.sverdrup@no.pwc.com

telefon: 952 60 369

Regnskap:

Jens-Erik Huneide

e-post: jens-erik.huneide@no.pwc.com

telefon: 952 60 922

Ønsker du å abonnere på vårt gratis kundemagasin Mentor eller kjenner du andre som bør motta MentorAjour?

Send en e- post til pwc-news@no.pwc.com med navn, firma og adresse.

Innholdet i denne informasjonen er kun for generell veiledning. Enhver situasjon er unik, og PricewaterhouseCoopers kan derfor ikke ta ansvar for eventuelle beslutninger som baseres på innholdet.

Vennligst ta kontakt med våre revisorer, advokater og/eller rådgivere dersom du har spørsmål om innholdet.